

або до нього, в т.ч. про надання захисника, знайомитися з матеріалами, що направляються до суду з питань про зняття з особи судимості, заявляти відводи та інші права.

У чинному КПК відсутні передумови для участі в судовому засіданні в даній стадії кримінального процесу таких учасників, як законний представник (у випадку, якщо те чи інше питання, пов'язане з виконанням судових рішень, розглядається щодо неповнолітнього засудженого, що на практиці не є рідкістю), перекладач. Слід зазначити, що проблемним є і питання участі у стадії виконання судових рішень особи, яка визнана неосудною або обмежено осудною, щодо якої, на відміну від інших осіб, судові рішення виносяться у формі постанови (ухвали).

У КПК, на наш погляд, необхідно передбачити норму, згідно з якою в стадії виконання вироку питання про коло учасників судового засідання повинно вирішуватися судом з урахуванням, у тому числі, клопотань засудженого, думки прокурора та інших зацікавлених учасників процесу. Підсумовуючи сказане, пропонуємо доповнити ст. 411 КПК України нормою такого змісту: „Виходячи з характеру розглянутого питання, в судовому засіданні також мають право брати участь інші особи. Неявка зазначених осіб у випадках можливості розглянути питання за їх відсутності не перешкоджає розгляду питань, пов'язаних з виконанням судових рішень. Якщо суддя визнає, що вирішити питання, пов'язане з виконанням вироку, за відсутності будь-кого з учасників неможливо, засідання відкладається, про що виносяться постанови. У такому разі в постанові вказується конкретна дата наступного засідання, яка не може перевищувати 10 діб. Одночасно суддя вживає заходів до виклику в судові засідання необхідних осіб”.

Вважаємо, що законодавче закріплення прав засудженого знайомитися з представленими до суду матеріалами, брати участь у їх розгляді, заявляти клопотання та відводи, а також можливість інших осіб брати участь на стадії виконання судових рішень сприятиме забезпеченню прав та законних інтересів засудженого, удосконаленню провадження з виконання судових рішень в цілому.

Список використаної літератури:

1. Адаменко В.Д. Процессуальные стадии, связанные с реализацией приговора, определения и постановления суда. – Кемерово, 1993.
2. Борисевич Г.Я. Обеспечение прав и законных интересов осужденного в стадии исполнения приговора: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук. – Л., 1986.
3. Якимович Ю.К. Дополнительные и особые производства в уголовном процессе России. – Томск, 1994.
4. Литвинов Р.В. Разрешение судом вопросов, возникающих в процессе исполнения приговоров. – Воронеж, 1964.
5. Ларин А.М. Уголовный процесс: структура права и структура законодательства. – М., 1985.
6. Кузнецова Н.В., Малков В.П. Основания и процессуальный порядок отмены условного осуждения // Журнал Российского права. – 2000. – № 3. – С. 63-66.
7. Лупинская П., Сперанский И. Порядок разрешения вопросов, возникающих в стадии исполнения приговора // Социалистическая законность. – 1967 – № 2. – С. 36-38.
8. Васильев А.И. Воспитательная роль суда в стадии исполнения приговора // Правоведение. – 1975. – № 4. – С. 81-87.

Надійшла до редакції 01.02.2012

КУЗЬМІЧОВА Є.В., ад'юнкт
(Національна академія внутрішніх справ)

УДК 343.13

ГАРАНТІЇ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОХОРОНИ ЛІКАРСЬКОЇ ТАЄМНИЦІ В КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Розглянуто гарантії забезпечення лікарської таємниці у кримінальному процесі, проаналізовано норми міжнародного та національного законодавства з даного питання.

Ключові слова: лікарська таємниця, гарантії, принципи, законодавство.

Рассматриваются гарантии обеспечения врачебной тайны в уголовном процессе, анализируются нормы международного и национального законодательства по данному вопросу.

Ключевые слова: врачебная тайна, гарантии, принципы, законодательство.

This article discusses the scientific guarantees of medical confidentiality in criminal proceedings, reviewed the rules of international and national legislation on the subject.

Keywords: medical confidentiality, warranties, principles, legislation.

Важливим засобом захисту прав та свобод людини є гарантії. Вони є системою норм, принципів та вимог, які забезпечують дотримання прав та законних інтересів людини. Призначенням гарантій є забезпечення найбільш сприятливих умов для реалізації конституційно закріпленого статусу людини. Таким чином, гарантії є засобом, що забезпечують перехід від передбачених Конституцією можливостей до реальної дійсності. Ефективність гарантій залежить від рівня розвитку загальноправових принципів, стану економіки, рівня розвитку демократичних інститутів, політичної системи суспільства, наявності системи досконалих законів у державі, ефективності механізмів реалізації законоположень, рівня правової свідомості, правової культури населення, узгодженості інтересів населення та суспільства в цілому і наявності високоефективного органу конституційного контролю.

Гарантії – це порука в чомусь, забезпечення чогось; передбачене законодавством чи певною угодою зобов'язання, за яким юридична чи фізична особа відповідає перед кредитором в разі невиконання боржником своїх зобов'язань; умови, що забезпечують успіх чогось [1, с. 222].

Під юридичними гарантіями розуміються законодавчо закріплені засоби охорони прав і свобод громадян, способи їх реалізації, а також засоби охорони правопорядку, інтересів суспільства і держави [1, с. 222].

Серед юридичних гарантій особлива роль належить процесуальним гарантіям, тому що процес є формою виразу матеріального права. Формально закріплені права можуть отримати реальне життя лише маючи процесуальне забезпечення.

Так, стосовно кримінального процесу процесуальні гарантії – це передбачені кримінально-процесуальним законом засоби забезпечення досягнення завдань кримінального судочинства й охорони прав і законних інтересів суб'єктів, які беруть у ньому участь. Такими засобами є: кримінально-процесуальна форма; засади кримінального провадження; дотримання процесуальних строків; процесуальні обов'язки суб'єктів кримінального провадження; заходи кримінально-процесуального примусу; право на захист; право на оскарження процесуальних дій і рішень органів розслідування, суду [2, с. 17-18].

Питання дотримання процесуальних гарантій у кримінальному процесі розглядалися у роботах Ю.П. Аленіна, С.А. Альперта, М.І. Бажанова, В.П. Бож'єва, Т.В. Варфоломеевої, Ю.М. Грошевого, В.С. Зеленецького, О.В. Капліної, В.О. Коновалової, Е.Ф. Куцової, О.М. Ларіна, П.А. Лупинської, М.М. Михеєнка, В.Т. Нора, Н.В. Сібільової, М.С. Строговича, П.М. Рабіновича, А.Л. Ривліна, І.В. Тиричева, А.Р. Туманянц, Ю.В. Хоматова, Г.І. Чангулі, В.Ю. Шепітька, В.П. Шибіка та інших вчених.

Мета статті – ґрунтуючись на теоретичних та емпіричних дослідженнях, розглянути важливий аспект процесуальних гарантій – гарантії забезпечення охорони лікарської таємниці в кримінальному процесі.

Як зазначалось вище, кримінально-процесуальні гарантії – це передбачені законом засоби. Засоби в кримінальному процесі є сукупністю всіх процесуальних дій і процесуальних рішень, призначених для вирішення його завдань [3, с. 14].

Серед таких засобів слід звернути увагу на засади кримінального провадження, тобто виражені у законодавстві вихідні нормативно-керівні основи, що характеризують його зміст та закріплені в Конституції України, КПК України, інших законодавчих актах.

Особливе значення мають конституційні засади кримінального провадження. Наприклад, ті, що стосуються охорони особистого життя громадян, таємниці листування, телефонних розмов і телеграфних повідомлень і знайшли відповідний вираз у кримінально-процесуальному законодавстві. При цьому особисте життя громадян – це приватні сторони їх життя, зокрема сімейного, використання вільного часу, переконання, інтереси, звички тощо.

Не допускається збирання, зберігання, використання та поширення конфіденційної інформації про особу без її згоди, крім випадків, обумовлених законом, і лише в інтересах національної безпеки, економічного добробуту та прав людини. Одним із видів такої конфіденційної інформації є лікарська таємниця, яка потребує охорони в кримінальному процесі шляхом за-

стосування відповідних гарантій. На нашу думку, до таких гарантій слід віднести дотримання законів та інших нормативно-правових актів, принципів охорони лікарської таємниці, дотримання професійних та службових обов'язків, реалізації відповідальності за розголошення лікарської таємниці, дотримання міжнародних стандартів.

Отже, до гарантій забезпечення охорони лікарської таємниці в кримінальному процесі належить неухильне дотримання норм законодавства України. Розглянемо його детальніше.

Перш за все, це положення Конституції України [4]. Відповідно до ст. 286 Цивільного кодексу України фізична особа має право на таємницю про стан свого здоров'я, факт звернення за медичною допомогою, діагноз, а також про відомості, одержані при медичному обстеженні [5]. Дана стаття забороняє вимагати подання за місцем роботи або навчання інформацію про діагноз і методи лікування фізичної особи, а особа, яка довідалася про лікарську таємницю у зв'язку з виконанням службових обов'язків або з інших джерел, зобов'язана утримуватися від поширення такої інформації.

Статтею 46 Закону України «Про інформацію» передбачено, що не підлягають розголошенню відомості, які стосується лікарської таємниці [6]. Відповідальність за порушення законодавства про інформацію несуть особи, винні у використанні і поширенні інформації стосовно особистого життя громадянина без його згоди особою, яка є власником відповідної інформації внаслідок виконання своїх службових обов'язків (ст. 47 Закону України).

Обов'язок збереження лікарської таємниці передбачений і Клятвою лікаря, затвердженою Указом Президента України № 349 від 15 червня 1992 р. Цю клятву повинні давати всі випускники вищих навчальних медичних закладів України. Аналіз цього акта свідчить, що у ньому вміщено всі важливі норми етики і деонтологічні принципи, враховано міжнародну практику.

Відповідно до ст. 40 Основ законодавства України про охорону здоров'я медичні працівники та інші особи, яким у зв'язку з виконанням професійних або службових обов'язків стало відомо про хворобу, медичне обстеження, огляд та їх результати, інтимну і сімейну сторони життя громадянина, не мають права розголошувати ці відомості [7].

Отже, забезпечення дотримання лікарської таємниці передбачено рядом законів та нормативно-правових актів. Однак в окремих випадках, визначених законом, можливий відступ від такого правила. Так, ч. 2 ст. 32 та ч. 3 ст. 34 Конституції України передбачають, що лікарська таємниця може бути розголошена без згоди особи чи її законних представників в інтересах національної безпеки, економічного добробуту й прав людини та в інтересах національної безпеки, територіальної цілісності або громадського порядку, а також з метою запобігання заворушенням чи злочинам, для охорони здоров'я населення, для захисту прав інших людей, для запобігання розголошенню інформації, одержаної конфіденційно, або для підтримання авторитету й неупередженості правосуддя [4].

Цивільний кодекс встановлює можливість розголошення лікарської таємниці батькам (усиновлювачам), опікунам, піклувальникам у випадку надання допомоги неповнолітньому, який не досягнув віку 14 років, і недієздатним особам. Крім того, ст. 30 Сімейного кодексу України встановлює обов'язок наречених повідомити один одного про стан свого здоров'я. При цьому держава забезпечує створення умов для медичного обстеження наречених, а результати такого обстеження є таємницею й повідомляються лише їм [8].

Відповідно до ч. 4 ст. 6 Закону України «Про психіатричну допомогу», допускається передача відомостей про стан психічного здоров'я особи й про надання їй психіатричної допомоги без згоди особи або без згоди її законного представника для організації надання особі, яка страждає на тяжкий психічний розлад, психіатричної допомоги або для провадження дізнання, досудового слідства або судового розгляду за письмовим запитом особи, яка проводить дізнання, слідчого, прокурора й суду [9].

Відповідно до ч. 2 ст. 26 Закону України «Про захист населення від інфекційних хвороб» [10] та п. 5 ч. 1 ст. 7 Закону України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення» [11] лікарська таємниця може стати доступною при загрозі розповсюдження інфекційних захворювань, ухиленні від обов'язкового медичного огляду або щеплення проти інфекцій встановленого переліку. Таким чином, за поданням відповідних посадових осіб державної санітарно-епідеміологічної служби особи, які є носіями збудників інфекційних хвороб,

хворі на небезпечні для оточення інфекційні хвороби або особи, які ухиляються від обов'язкового медичного огляду або щеплення проти інфекцій, можуть бути усунені від роботи, навчання або відвідування дошкільних закладів. Розповсюдження конфіденційної інформації може мати виправдання і при настанні нещасного випадку на виробництві або при профхворобі відповідно до п. 9 постанови Кабінету Міністрів України «Деякі питання розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві» і п. 6 Порядку розслідування та обліку нещасних випадків невиробничого характеру.

У разі незаконного розголошення лікарської таємниці особа, з вини якої це сталося, несе кримінальну відповідальність згідно зі ст. 145 КК України [12].

Однією із гарантій охорони лікарської таємниці в кримінальному процесі є дотримання принципів охорони лікарської таємниці. Так як дотримання вказаних принципів є однією із гарантій дотримання прав людини, ми вважаємо, що до них можна віднести загальні принципи кримінального процесу [13] та спеціальні принципи (положення, які відображають сутнісну характеристику конкретного аспекту діяльності).

До загальних принципів забезпечення охорони лікарської таємниці можна віднести:

– законність – розуміється як зобов'язання суду, суддів, прокурора, слідчого, органу дізнання, а також усіх осіб, які беруть участь у справі, неухильно додержуватися вимог Конституції України, КПК України, КК України та міжнародних договорів;

– принцип поваги до честі та гідності особи та невтручання в її особисте і сімейне життя. Так, посадові особи державних органів, які ведуть кримінальний процес, зобов'язані ставитися з повагою до кожної людини, яку залучають до кримінального процесу, не втручатися в її особисте і сімейне життя;

– принцип етичності – зміст даного принципу полягає в тому, що кожна особа, якій в силу своїх службових обов'язків стало відомо про лікарську таємницю, зобов'язана додержуватися правил професійної етики та морально-етичних норм;

– принцип індивідуальності – для розкриття змісту принципу індивідуальності необхідно спочатку встановити відповідне коло осіб, які проходять обстеження та лікування в медичних закладах. До них можуть бути віднесені іноземці, люди різних вірувань, люди похилого віку, малолітні, неповнолітні особи, люди з вродженими вадами, психічними вадами, інваліди, особи з алкогольною та наркотичною залежністю, також важливим є психічний стан особи, а особливо на момент проходження обстеження, тощо. Тож кожний медичний працівник повинен підходити до кожного пацієнта індивідуально, вміти встановлювати психологічні контакти між ними, для того, щоб не образити, не нашкодити пацієнту, встановити правильний діагноз, форми обстеження та методи подальшого лікування, встановити джерело виникнення хвороби у пацієнта та інше. Також до принципу індивідуальності можна віднести коло відомостей, які можна хворому повідомляти, щоб не погіршити його стан здоров'я або ж не призвести до більш тяжких наслідків тощо;

– принцип нерозголошення відомостей, що містять лікарську таємницю, відповідно до ст. 40 Основ законодавства України про охорону здоров'я [6]. З цієї статті випливає зміст принципу нерозголошення відомостей, що містять лікарську таємницю, який полягає у тому, що кожний медичний працівник має поважати права та законні інтереси кожного пацієнта і зобов'язаний дотримуватись законів та нормативно-правових актів, які регулюють лікарську таємницю. Наведені вище відомості, що становлять лікарську таємницю, можуть бути розголошені різними шляхами, наприклад, повідомленням у бесіді, у виступі, у приватному листі, у доповіді, ознайомленням сторонніх осіб із записами в історії хвороби або амбулаторній картці, в навчальному процесі, науково-дослідній роботі, в тому числі й у випадках публікування відомостей без зміни прізвища хворого у спеціальній літературі тощо. Адже розголошення таких відомостей може призвести до різних наслідків – як приниження честі або гідності особи, так і до погіршення здоров'я пацієнта або до більш тяжких наслідків. Тож принцип забезпечення охорони лікарської таємниці має обов'язковий характер;

– принцип збереження права медичного працівника на збереження своєї професійної таємниці. Відповідно до п. 1 ч. 1 ст.69 КПК України не можуть бути допитані в якості свідка адвокати та інші спеціалісти в галузі права, що мають за законом право на надання правової допомоги особисто чи за дорученням юридичної особи, нотаріуси, лікарі, психологи, священнослужителі – з приводу того, що їм довірено чи стало відомо при здійсненні професійної діяльності, якщо вони не звільнені

від обов'язку зберігати професійну таємницю особою, яка довірила їм такі відомості [4]. Це означає, що лікар має так званий імунітет свідка, який надає йому право в деяких випадках відмовитись від давання показань. З приводу обставин, які стали відомі лікарю чи які були довірені йому у зв'язку з виконанням професійної діяльності, він може бути допитаний лише тоді, коли особа, що довірила такі відомості, згодна на їх розголошення;

– принцип дотримання медичними працівниками правових стандартів у забезпеченні охорони лікарської таємниці – лікарська таємниця є одним із видів професійних таємниць та регулюється рядом вітчизняних та міжнародних нормативно-правових актів. Крім розглянутих норм національного законодавства, забезпечення лікарської таємниці передбачено Женевською декларацією, Лісабонською декларацією стосовно пацієнта, Міжнародним кодексом медичної етики тощо. Принцип дотримання медичних працівників правових стандартів полягає в зобов'язанні дотримання медичним працівником не тільки внутрішніх інструкцій, але й нормативно-правових актів, що стосуються лікарської таємниці, для забезпечення основних прав та законних інтересів пацієнтів. Порушення вищевказаної таємниці тягне за собою дисциплінарну, цивільно-правову, кримінальну відповідальність;

– принцип встановлення взаємовідносин (довірчих стосунків) між медичним працівником та пацієнтом – цей принцип тісно пов'язаний з принципом етичності та індивідуальності. Особливість змісту цього принципу полягає в тому, щоб медичний працівник міг встановити особливі взаємовідносини з пацієнтом, щоб одержати необхідні відомості, необхідні для встановлення правильного діагнозу та методів лікування хворого. У свою чергу, лікарська етика – це сукупність принципів і норм поведінки лікаря, що зумовлені специфікою його діяльності і становищем у суспільстві. Лікарська етика займає центральне місце, оскільки саме лікар визначає і скеровує весь процес лікування, безпосередньо впливає на хворого, його психологічне і фізичне одужання;

– принцип професійних взаємовідносин медичних працівників – реалізується постійно, незалежно від службових або професійних обов'язків. Однак якщо лікар, який проводить лікування, для встановлення правильного діагнозу чи методів лікування консультується з іншим лікарем і в такий спосіб відбувається обмін інформацією, що становить лікарську таємницю, то такі дії не належать до протиправних;

– взаємодія медичних працівників з правоохоронними органами – під час розслідування деяких категорій кримінальних справ необхідними є заходи взаємодії між правоохоронними органами та медичними працівниками. Зміст цього принципу полягає в тому, що медичний працівник повинен сприяти органам досудового розслідування для повного, всебічного та об'єктивного дослідження обставин справи. Наприклад, при проведенні такої слідчої дії, як допит медичного працівника, останній повинен повідомити всю відому інформацію, доступно дати відповідні показання.

Теоретичні висновки підкріплюються даними емпіричних досліджень, зокрема результатами анкетування різних категорій респондентів. Так, на питання, чи є потреба розглядати гарантії дотримання охорони лікарської таємниці, відповіли ствердно 88 % суддів; 71 % науково-педагогічних працівників, 73 % слідчих; 72 % громадян України; 78 % лікарів; 80 % медичних працівників. Зазначені респонденти визначили такі гарантії охорони лікарської таємниці: а) дотримання законів та нормативно-правових актів (98 % суддів; 91 % науково-педагогічних працівників; 89 % слідчих; 87 % громадян України; 96 % лікарів; 73 % медичних працівників); б) дотримання принципів охорони лікарської таємниці (83 % суддів; 88 % науково-педагогічних працівників; 72 % слідчих; 56 % громадян України; 69 % лікарів; 64 % медичних працівників); в) дотримання професійних та службових обов'язків (59 % суддів; 76 % слідчих; 67 % громадян України; 93 % лікарів; 48 % медичних працівників); г) відповідальність за розголошення лікарської таємниці (91 % суддів; 83 % науково-педагогічних працівників; 88 % слідчих; 62 % громадян України; 56 % лікарів; 56 % медичних працівників); д) дотримання міжнародних стандартів (35 % суддів; 88 % науково-педагогічних працівників; 79 % слідчих; 76 % громадян України; 87 % лікарів; 69 % медичних працівників).

Підсумовуючи, слід зазначити, що проблемою дослідження гарантій займалися багато науковців, які здійснювали дослідження в різних аспектах. Гарантії, в тому числі гарантії забезпечення охорони лікарської таємниці, необхідні для дотримання прав та законних інтересів громадян, охорони їх честі та гідності, і для цього їх доцільно додатково закріпити на законодавчому рівні.

Список використаної літератури:

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови / Уклад. і голов. ред. В.Т. Бусел. – К. – Ірпінь, 2005.
2. Кримінальний процес України: Посіб. / За заг. ред. В.В. Назарова. – К., 2010.
3. Лобойко Л.М. Кримінальний процес: Навч. посіб. – К., 2007.
4. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. – К., 1996.
5. Цивільний кодекс України // ВВР. – 2003. – № 40-44. – Ст. 356.
6. Про інформацію: Закон України // ВВР. – 1992. – № 48. – Ст. 550.
7. Основи законодавства України про охорону здоров'я // ВВР. – 1993. – № 4. – Ст. 19.
8. Сімейний кодекс України // ВВР. – 2002. – № 21-22. – Ст. 135.
9. Про психіатричну допомогу: Закон України // ВВР. – 2000. – № 19. – Ст. 14.
10. Про захист населення від інфекційних хвороб: Закон України // ВВР. – 2000. – № 29. – Ст. 228.
11. Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення: Закон України // ВВР. – 1994. – № 27. – Ст. 218.
12. Кримінальний кодекс України. – К., 2001.
13. Удалова Л.Д. Кримінальний процес України: Навч. посіб. – К., 2007.

Надійшла до редакції 24.01.2012

ЮСУБОВ В.В., прокурор
(прокуратура Донецької області)

УДК 343.13

ТИПОВІ ПОРУШЕННЯ ЗАКОНУ ПРИ ПРИЙОМІ, РЕЄСТРАЦІЇ, ОБЛІКУ ЗАЯВ І ПОВІДОМЛЕНЬ ПРО ЗЛОЧИНИ І ЇХ ВИЯВЛЕННЯ ПРОКУРОРОМ

Досліджено роль і місце прокурора у забезпеченні прав громадян на стадії порушення кримінальної справи, розглянуто основні причини зростання негативних тенденцій у сфері реєстрації заяв і повідомлень про злочини, а також засоби виявлення наглядаючим прокурором порушень закону під час прийому і реєстрації заяв про злочини.

Ключові слова: прокурор, права громадян, реєстрація заяв і повідомлень про злочини, прокурорський нагляд, гарантії прав громадян.

Исследуются роль и место прокурора в обеспечении прав граждан на стадии возбуждения уголовного дела, рассматриваются основные причины роста негативных тенденций в сфере регистрации заявлений и сообщений о преступлениях, а также средства выявления надзирающим прокурором нарушений закона во время приема и регистрации заявлений о преступлениях.

Ключевые слова: прокурор, права граждан, регистрация заявлений и сообщений о преступлениях, прокурорский надзор, гарантии прав граждан.

This article investigated the role and place of the prosecutor in securing the rights of citizens under criminal investigation, the basic reasons for the growth of negative trends in the registration statements and reports of crimes, as well as a means of identifying the supervising prosecutor of violations of law during the reception and registration statements about crimes.

Keywords: attorney, civil rights, registration statements and reports of crimes, prosecutor's supervision, guarantee citizens' rights.

Відповідно до ст. 3 Конституції України людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються найвищою соціальною цінністю, а права і свободи та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави. Особлива роль у цьому відводиться прокуратурі.

Початковою стадією кримінального процесу є стадія порушення кримінальної справи. Сутність даної стадії не полягає безпосередньо у порушенні кримінальної справи, а охоплює діяльність правоохоронних органів з прийому, реєстрації і розгляду заяв і повідомлень про злочини, що вчинені або готуються. Порушенню кримінальної справи у необхідних випадках передують попередня перевірка, результати якої дають підстави для порушення кримінальної справи.

Питанням прокурорського нагляду за додержанням законів органами, які провадять оперативно-розшукову діяльність, дізнання, досудове слідство, значну увагу в своїх дослідженнях

